

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Lakatos István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Oláh János ügyvéd által képviselt alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása és a jogkövetkezmények alkalmazása iránt a Veszprémi Munkaügyi Bíróságon 2.M.340/2006. szám alatt megindított és a Veszprém Megyei Bíróság 3.Mf.21.690/2006/9. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Veszprém Megyei Bíróság 3.Mf.21.690/2006/9. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 2.M.340/2006/12. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított felperest terhelő perköltség magában foglalja a másodfokú- és a felülvizsgálati eljárás költségét is.

A másodfokú és a felülvizsgálati eljárási illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A tanítói képesítéssel rendelkező és ilyen munkakört betöltő felperes határozatlan időre szóló közalkalmazotti jogviszonyát az alperes igazgatója a Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pontja alapján 2006. december 15. napjával felmentéssel megszüntette. A 2006. június 17-én kezdődő felmentési idő alatt augusztus 23-áig kiadta a szabadságát, azt meghaladóan felmentette a munkavégzési kötelezettség alól, és nyolc havi átlagkeresetének megfelelő végkielégítés kifizetéséről rendelkezett.

A munkáltató a felmentést azzal indokolta, hogy N.-V. községek képviselő-testületei határozatban az alperesi iskolában egy pedagógus álláshelyet a költségvetési támogatások csökkentése miatt megszüntettek, és ezt a határozatot az iskolavezetésnek kötelessége végrehajtani. Az indokolás a létszámleépítéssel érintett pedagógus kiválasztásának szempontjait is tartalmazta, utalva arra, hogy a

felperes részére a végzettségének megfelelő munkakört az alperes nem tud biztosítani, mivel a német nemzetiségi osztály neveléséhez, oktatásához megfelelő képzettséggel és német nyelvtudással nem rendelkezik.

A felperes a módosított keresetében a felmentés jogellenességének megállapítását és a visszahelyezés mellőzésével a jogellenesség jogkövetkezményeinek alkalmazását kérte. Egyrészt arra hivatkozott, hogy egy pedagógus közös megegyezéssel távozott, ezáltal a létszám csökkent, másrészt, a négy alsó tagozatos osztály tanításához négy tanító szükséges, ezért távozása után az alperesnek új pedagógust kellett alkalmazni, következésképpen a felmentés indoka nem valós, mert nem létszámleépítés, hanem csere történt. Vitatta, hogy az iskolában folyó képzési formához nemzetiségi tanítói oklevél szükséges.

A Veszprémi Munkaügyi Bíróság a 2.M.340/2006/12. számú ítéletében a keresetet elutasította. Az indokolás szerint az alperes a felmentésben közöltek valóságát a perben sikerrel bizonyította. A 2006. április 16-án megtartott együttes képviselő-testületi ülés jegyzőkönyve alapján megállapította, hogy N. község a ... számú határozatban, V. község a ... számú határozatban a 2006. évi költségvetés módosítására vonatkozó javaslatot az előterjesztésben foglalt tartalommal jóváhagyta, amely szerint egy fő tanító jogviszonyának megszüntetésével tartotta a képviselő-testület megoldhatónak a költségvetési támogatás csökkentése miatti létszámleépítést.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a munkaügyi per keretein kívül esik, hogy miért a felperes jogviszonyának megszüntetésére került sor.

Az ítélet indokolásában a bíróság kitért arra is, hogy a 2006. szeptember 1-jétől 2007. április 30. napjáig német nyelvű tanító munkakörbe kinevezett W. Zs. alkalmazása a felmentés alatt álló S. K.-né felmentési idejére, és nem a felperes álláshelyére történt.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen a kereseti kérelmének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan a terhére megállapított 144.000 forint perköltség mérséklését kérte.

A Veszprém Megyei Bíróság a 3.Mf.21.690/2006/9. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyát felmentéssel megszüntető, 2006. május 12-én kelt ... számú alperesi intézkedés jogellenes, és a felperes közalkalmazotti jogviszonya az alperesnél 2007. április 26. napján szűnik meg. Kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek elmaradt munkabér címén 610.435 forintot, étkezési hozzájárulás címén 12.000 forintot, jubileumi

jutalomként 429.250 forintot, valamint 1.287.750 forint kárátalányt és 240.000 forint perköltséget.

A másodfokú bíróság részbizonyítás keretében vizsgálta, hogy az alperesi intézményben a költségvetési rendeletekben meghatározott pedagógus létszám hogyan alakult. Ennek során arra a megállapításra jutott, hogy a képviselő-testületek az április 26-án meghozott határozataikban elfogadták ugyan az iskola igazgatójának a költségvetés módosítására vonatkozó javaslatát, azonban a n.-i képviselő-testület csak utóbb, a ... számú rendeletével módosította a 2006. évi költségvetésről szóló 1/2006.(II.17.) számú rendeletet, és annak mellékletében csökkentette a korábbi 15 fős létszámkeretet 14 főre.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az Ötv. 10. §-ában foglaltak szerint a költségvetés határozattal nem módosítható, a 2006. május 12-én kelt felmentés időpontjában pedig az iskolában a teljes munkaidőben foglalkoztatott pedagógusok létszáma a fenntartói önkormányzatok hatályos éves költségvetési rendelete szerint 15 fő volt. Erre figyelemmel a felmentés indoka nem valós, az alperes lényegében minőségi cserét hajtott végre, amikor a felperes által ellátott tanítói feladatra határozott időre W. Zs. személyében német nemzetiségi nevelésre, oktatásra képesítéssel rendelkező tanítót alkalmazott. Mivel a felperes az eredeti munkakörbe történő visszahelyezését nem kérte, a másodfokú bíróság az alperest a jogellenesség jogkövetkezményei viselésére kötelezte.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását, és a felperesnek a költségekben való marasztalását kérte. A másodfokú bíróság részéről az eljárásjogi szabályok megsértését állította, mert olyan körülményre nézve folytatott le bizonyítást, amelyek a munkaügyi per kereteit meghaladják. Nevezetesen, döntésének kiinduló pontját az a megállapítás képezte, hogy az intézményt fenntartó képviselő-testületek az Ötv. 10. §-a értelmében kizárólag rendelettel dönthetnek az intézmény költségvetéséről és létszámkeretéről. Ennek a kérdésnek az eldöntése azonban az Ötv. 98. §-ában szabályozott eljárásra tartozik. Az alperes a fenntartói döntésekre alapította a felmentését, mely döntések rendelkezésére álltak, és ezekből egyértelműen kitűnik az általános iskolai pedagógus létszám egy fővel történő csökkentésének jóváhagyása. Minőségi csere a felmentés indokolásában nem szerepelt, ezért arra vonatkozóan a másodfokú bíróság a bizonyítást nem terjeszthette volna ki. Iratellenes a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperes minőségi cserét alkalmazott, mivel a felmentés közléséhez képest hónapokkal később, határozott időre kinevezett W. Zs. az idegen nyelv felső tagozaton való oktatását is ellátja.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. A Legfelsőbb Bíróság BH-ban közzétett 2002. évi 117. számú eseti döntésére hivatkozott, miszerint jogellenes a közalkalmazottnak az önkormányzati határozattal elrendelt létszámcsökkentésre hivatkozással történő felmentése, ha a munkáltató a felmentés közlését követően - még a közalkalmazotti jogviszonyának megszűnése előtt - más személyt nevez ki azonos munkakörbe.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el (Pp. 274. § (1) bekezdés).

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az alperes a felperes felmentésének okát a Kjt. 30. § (1) bekezdés adott ügyben irányadó b) pontjában foglaltak szerint jelölte meg, miszerint - többek között - az önkormányzati képviselő-testület munkáltatót érintő döntése, különösen a feladatok változásából adódó átszervezés vagy a költségvetési támogatás csökkentése következtében a közalkalmazott további foglalkoztatására nincs lehetőség. Ebből következően az eljáró bíróságoknak abban a kérdésben kellett állást foglalniuk, hogy az iskolát fenntartó képviselő-testületek hoztak-e a munkáltatót érintő olyan döntést, melynek következtében a közalkalmazott további foglalkoztatására nincs lehetőség, és a felperes felmentésére ezzel a döntéssel összefüggésben került-e sor. A Kjt. 30. § (2) bekezdése értelmében a bizonyítás az alperest terhelte a felmentés valós és okszerű indoka körében.

Az alperes bizonyítékként a N. község képviselő-testületének határozatára és a V. község képviselő-testületének határozatára hivatkozott, melyekben mindkét képviselő-testület az általános iskola igazgatójának a 2006. évi költségvetés módosítására vonatkozó javaslatát az előterjesztésben foglalt tartalommal jóváhagyta, és felhatalmazta az iskolaigazgatót a szükséges intézkedések megtételére. A képviselő-testület által jóváhagyott előterjesztés a 2006. évi költségvetés csökkentése érdekében egy fő tanítónő képesítésű személy jogviszonyának megszüntetését tartalmazta. Erre figyelemmel az alperes eredményesen bizonyította a munkáltatót érintő képviselő-testületi döntés meghozatalát, amely egy fő tanítói létszám csökkentésére vonatkozott.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy a munkaügyi jogvita keretein kívül esik a meghozott önkormányzati döntés jogszerűségének vizsgálata, mivel az intézmény átszervezésére, létszámcsökkentésre vonatkozó fenntartói döntések nem munkáltatói jogkörben hozott döntések (MD II.691.). A másodfokú bíróság egyrészt eljárási szabályt sértett, amikor erre vonatkozó bizonyítási indítvány hiányában hivatalból részbizonyítást rendelt

el, másrészt tévedett, amikor a képviselő-testület hivatkozott határozatait a Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazása szempontjából nem fogadta el a képviselő-testületnek a munkáltatót érintő döntéseként.

A fenntartó képviselő-testületek egy fő tanítónői álláshely megszüntetéséről döntöttek, a létszámleépítéssel érintett személy kiválasztásának felülvizsgálata pedig az állandóan követett ítélkezési gyakorlat szerint a munkaügyi vita tárgyát nem képezheti (BH 1996.453.). Mivel W. Zs. 2006. szeptember 1. napjától történő kinevezése nem tanító, hanem német nyelvi tanító munkakörbe történt, továbbá az első osztály tanóráinak megtartása és osztályfőnöki feladatainak ellátása mellett a felső tagozatban német nyelvet is tanított, a minőségi cserére vonatkozó felperesi felülvizsgálati érvelés nem fogadható el. A tényállás eltérése miatt a felperes által hivatkozott BH 2002. évi 117. számú eseti döntést a jogvita elbírálásánál a bíróságoknak nem kellett irányadónak tekinteni.

A fenti indokolás alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és jogszabálysértés hiányában az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Legfelsőbb Bíróság a felperes másodlagos fellebbezési kérelme alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét. Az előterjesztett beadványok és tárgyalások számát és a pertárgy értékét (Pp. 24. § (2) bek.) figyelembe véve a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel az elsőfokú eljárásban 72.000 forintot (60.000 + 12.000 forint áfa) ügyvédi munkadíjat talált arányban állónak (32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdés).

Az ezt meghaladó összeget (60.000 + 12.000 forint áfa) a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperest terhelő együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségbe beszámította, így további költségről nem rendelkezett.

A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-ában foglaltakra figyelemmel a másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2009. január 14.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő